

**Перелік питань дисципліни М1. «Судова медицина» для підготовки до
підсумкового модульного контролю
здобувачів освіти 4 курсу
спеціальності 222 «Медицина»
на 2021-2022 н.р./**

1. Судова медицина як наука, судово-медична експертиза, експерт, судово-медичний експерт, лікар-експерт. Права, обов'язки та відповідальність судово-медичного експерта та лікаря-експерта при виконанні експертних функцій.
2. Організація судово-медичної служби на Україні, види та порядок її виконання, структура бюро СМЕ, відділи та відділення, принцип інстанційності. Роль судово-медичної експертизи в роботі органів правосуддя та охорони здоров'я.
3. Основні етапи розвитку судової медицини. Внесок видатних вчених (П.А.Мінакова, С.О.Громова, Н.С.Бокаріуса, М. І. Райського, М. В. Попова, Ю.С.Сапожникова) в розвиток судової медицини.
4. Об'єкти судово-медичної експертизи. Види експертиз. Вимоги до документації.
5. Труп, які підлягають судово-медичному дослідженню. Відмінність судово-медичного дослідження від патологоанатомічного.
6. Судово-медична класифікація смерті. Насильна смерть та її роди. Роль судово-медичного експерта в визначенні роду насильної смерті.
7. Використання органів та тканин від трупу людини для трансплантації, правові та медичні аспекти пересадки внутрішніх органів.
8. Філософські визначення: життя та смерті. Клінічна та біологічна смерть, їх діагностика. Судово-медичне значення відносних та абсолютних ознак смерті.
9. Трупні явища: ранні та пізні. Поняття про супраівітальні реакції. Визначення давності настання смерті за трупними явищами.
10. Трупні плями та їх судово-медичне значення. Трупне залякання: строки його виникнення та розвитку в залежності від ряду умов. Його значення для визначення часу настання смерті.
11. Трупне охолодження та явище трупного висихання. Їх значення в судово-медичній практиці, аутоліз.
12. Пізні трупні явища: руйнівні та зберігаючі. Трупне гниття, його розвиток та судово - медичне значення.
13. Пізні трупні явища, види природної консервації трупу (зберігаючі) та їх судово – медичне значення: муміфікація, жировіск, торф'яне дублення.
14. Судово – медичні показники визначення давнини настання смерті.
15. Судово-медичний розтин трупа, етапи розтину. Особливості дослідження трупів невідомих осіб.
16. Огляд трупа на місці його виявлення та участь лікаря-судово-медичного експертата лікаря-експерта в слідчих діях, вилучення речових доказів біологічного походження. Складання «Протоколу огляду трупа на місці його виявлення». Роль лікаря – спеціаліста в огляді трупу на місці його знаходження.
17. Раптова смерть. Визначення поняття, медико – соціальне значення і причини. Значення факторів розвитку раптової смерті.

18. Судово-медична експертиза трупів новонароджених. Судово-медичне значення та експертне значення ознак новонародженості, доношеності (зрілості), живо-мертвонародженості, життєздатності.
19. Визначення терміну "дітовобивство" (активне, пасивне), ознаки новонародженої дитини.
20. Судово-медична експертиза потерпілих, звинувачувальних та інших осіб. Встановлення ступеня важкості тілесних ушкоджень, стану здоров'я та віку. Критерії для тяжкого тілесного ушкодження, середньої важкості та легкого тілесного ушкодження.
21. Юридична класифікація тілесних ушкоджень згідно з КК України. Тяжкі тілесні ушкодження. Небезпечні для життя в момент виникнення тяжкі тілесні ушкодження.
22. Приводи до судово - медичного огляду живих осіб, організація, методи і документація цих видів експертизи. Визначення понять "симуляція", "агравация", "дисимуляція", "калічення членів". Особливості судово - медичної експертизи при вказаних станах та їх діагностика.
23. Експертиза статевих станів (гермафродитизм, статева зрілість, статевопродуктивна здатність) та згвалтування. Кримінальний, аборт. Ознаки та методи виявлення абортів, який був у минулому.
24. Судово-медичне значення "отрута". Умови дії отрути. Класифікація отрут і отруєнь
25. Отруєння корозивними отрутами - кислотами та лугами.
26. Деструктивні отрути. Отруєння солями ртуті
27. Судово-медична діагностика отруєнь отрутами, що утворюють метгемоглобін.
28. Судово-медична діагностика отруєнь, окисом вуглецю.
29. Отруєння миш'яком, таллієм.
30. Отруєння снодійними препаратами.
31. Отруєння етиловим алкоголем та його сурогатами.
32. Отруєння органічними та неорганічними речовинами, сполуками фосфору.
33. Функціональні отрути. Отруєння ціаністими сполуками.
34. Отруєння стріхніном, атропіном.
35. Отруєння наркотичними отрутами (морфін, героїн, опій, кокаїн, та інші).
36. Правила вилучення внутрішніх органів для судово - токсикологічного дослідження та оцінка їх результатів.
37. Поняття "травма". Класифікація ушкоджень, види травматизму. Питання, які вирішуються при механічній травмі. Судово-медична експертиза ушкоджень тупими предметами. Класифікація тупих предметів за призначенням (класифікація М.І. Авдєєва), та за характером травмуючої поверхні (А.І. Муханова, 1974, 1988).
38. Садна, синці. Їх судово-медичне значення.
39. Характер переломів плоских та трубчастих кісток, які виникли від дії тупих предметів та їх судово-медичне значення.
40. Забиті рани, їх характер в залежності від виду тупого предмету та локалізації.
41. Особливості ушкоджень при падінні тіла з висоти.
42. Методи встановлення зажиттєвості і давнини виникнення ушкоджень.
43. Судово-медична експертиза ушкоджень гострими предметами. Різані рани,

особливості нанесення власною та сторонньою рукою. Колоті та колото-різані рани. Характер цих ран, які виникли від дії своєї та сторонньої руки. Рубані і різані рани, їх характер в залежності від роду насильної смерті.

44. Питання, які вирішуються при судово-медичній експертизі різаних, колотих, колото-різаних та рубаних ран.

45. Класифікація автотравми. Ушкодження, які виникають при різних видах автомобільної травми. Особливості ушкоджень при рейковій травмі.

46. Класифікація ручної, стрілецької вогнепальної зброї. Устрій патрону. Кінетична енергія кулі. Дистанції пострілу та видові ознаки для кожної із них.

47. Вхідний та вихідний кульові отвори при пострілі впритул. Особливості ранового каналу при пострілі впритул. Значення відбитку дульного зрізу.

48. Ушкодження при пострілі холостими патронами та в випадках вибуху мін, запалів, снарядів.

49. Особливості вхідного та вихідного кульових отворів при близькій дистанції пострілу.

50. Особливості кульових ушкоджень плоских та трубчатих кісток. Визначення напрямку ранового каналу та послідовності пострілів.

51. Механізм дії кулі на тіло людини в залежності від її кінетичної енергії (пояси дії кулі). Гідродинамічна дія кулі.

52. Діагностика вхідного і вихідного кульових отворів при неблизькій відстані пострілу, механізм їх виникнення.

53. Ушкодження дробом, визначення відстані пострілу в випадках дробових ушкоджень.

54. Значення лабораторних методів досліджень при експертизі вогнепальних ушкоджень.

55. Асфіксія, визначення механічної асфіксії та класифікація її видів, життєвий перебіг асфіксії.

56. Загально-асфіктичні ознаки та їх судово-медичне значення.

57. Странгуляційна асфіксія, видові ознаки. Повішення, задушення петлею.

58. Смерть від механічної асфіксії в результаті задушення руками та закриття отворів рота і носа.

59. Діагностика смерті від механічної асфіксії в результаті потрапляння сторонніх предметів і блювотних мас в дихальні шляхи. Показники їх життєвого потрапляння. Смерть від механічної асфіксії в результаті здавлювання(стискання) грудей і живота.

60. Судово-медична діагностика смерті від утоплення. Ознаки утоплення, ознаки перебування у воді.

61. Судово-медична діагностика смерті від дії технічної та атмосферної електрики

62. Смерть від дії високої температури. Визначення життєвого потрапляння тіла людини в вогонь.

63. Судово-медична діагностика смерті від переохолодження. Правила дослідження замерзлих трупів.

64. Поняття "речові докази", значення речових доказів при розслідуванні злочинів проти життя та здоров'я людини. Правила вилучення та направлення на дослідження. Установи, які проводять експертизу речових доказів біологічного походження.

- 65.Основні питання, які вирішуються при дослідженні крові.
- 66.Методи виявлення крові в плямі.
- 67.Визначення групової приналежності крові. Сутність методу "покровного скла" та реакції абсорбції. Судово - медична оцінка результатів дослідження.
- 68.Визначення видової приналежності крові.
- 69.Дослідження волосся. Питання, які вирішуються при експертизі даного об'єкту.
- 70.Методи дослідження сім'яної рідини та плям сперми.
- 71. Сучасні медико-криміналістичні методи дослідження, які використовуються в судово-медичній експертизі.

Завідувач кафедри урології
з судовою медициною
д.мед.н., професор

Л.П. Саричев